

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 19. julija 2017*

„Carinska unija – Pridružitveni sporazum med Evropsko skupnostjo in Republiko Latvijo – Člen 239 Uredbe (EGS) št. 2913/92 – Povračilo in odpust uvoznih dajatev – Uvoz lanenih tkanin iz Latvije – Pravičnostna klavzula – Poseben primer – Goljufivo ravnanje ali očitna malomarnost – Sklep Komisije, s katerim je bil odpust uvoznih dajatev razglašen za neupravičen“

V zadevi T-752/14,

Combaro SA s sedežem v Lozani (Švica), ki jo zastopa D. Ehle, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata A. Caeiros in B.-R. Killmann, agenta,

tožena stranka,

zaradi predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2014) 4908 final z dne 16. julija 2014 o zavrnitvi zahtevka tožeče stranke za odpust uvoznih dajatev v znesku 461.415,12 EUR,

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Prek, predsednik, F. Schalin (poročevalec), sodnik, in M. J. Costeira, sodnica,

sodna tajnica: S. Bukšek Tomac, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 6. decembra 2016

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

Dejansko stanje

Ureditev, ki se uporablja za uvoz tekstila, in pridružitveni sporazum: uvoz tožeče stranke

- 1 Sklep Komisije C(2014) 4908 final z dne 16. julija 2014, s katerim je bilo ugotovljeno, da odpust uvoznih dajatev v posameznem primeru ni upravičen (REM 05/2013) (v nadaljevanju: izpodbijani sklep), se nanaša na uvozne dajatve na lanene tkanine, ki so bile uvožene v Evropsko unijo prek Nemčije med 10. decembrom 1999 in 10. junijem 2002 (v nadaljevanju: upošteveno obdobje) ter za katere ni dokazano, da imajo latvijsko preferencialno poreklo.
- 2 Za lanene tkanine kot tekstil so bile določene omejitve uvoza. Tako so med upoštevnim obdobjem obstajali omejevalni ukrepi, ki so se uporabljali zlasti za uvoz iz Kitajske in Rusije, v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 3030/93 z dne 12. oktobra 1993 o skupnih pravilih za uvoz nekaterih tekstilnih izdelkov po poreklu iz tretjih držav (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 19, str. 27).
- 3 Za tekstil z latvijskim preferencialnim poreklom omejitve uvoza, omenjene zgoraj v točki 2, niso veljale. Ta oprostitev je izhajala iz Evropskega sporazuma o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Latvijo na drugi strani (UL 1998, L 26, str. 3, v nadaljevanju: pridružitveni sporazum).
- 4 Tako kot drugi proizvodi z latvijskim preferencialnim poreklom je bil tekstil oproščen carine samo, če je uvoznik pred carinskimi organi države članice uvoza dokazal njegovo poreklo s potrdilom o gibanju blaga EUR.1, ki so ga izdali latvijski carinski organi ob izvozu.
- 5 Tožeča stranka, Combaro SA, je podjetje za trgovanje s tekstilom in drugim blagom, ki ima od leta 1978 sedež v Švici.
- 6 Tožeča stranka je kupovala lanene tkanine od dveh latvijskih podjetij. Dobave teh dveh podjetij tožeči stranki so bile opremljene s potrdili o gibanju blaga, s katerimi je bilo potrjeno, da so imele dobavljene lanene tkanine latvijsko preferencialno poreklo.
- 7 Na potrdilih o gibanju blaga je bilo kot izvoznik navedeno eno od dveh latvijskih podjetij in kot uvoznik tožeča stranka, vendar je bila kot namembna država navedena Avstrija. Na potrdilih o gibanju blaga sta bila kot kraja izdaje navedena Jelgava (Latvija) in Bauska (Latvija).
- 8 V upoštevnem obdobju je tožeča stranka nato te lanene tkanine uvozila v Unijo. Dala jih je v prosti promet v Nemčiji in na podlagi predložitve potrdil o gibanju blaga – pri čemer se obravnavana zadeva nanaša na 51 potrdil o gibanju blaga (v nadaljevanju: sporna potrdila) – zahtevala oprostitev uvoznih dajatev v skladu s pridružitvenim sporazumom. Nemški carinski organi so opravili carinjenje izdelkov v skladu z zahtevkom tožeče stranke.

Naknadno preverjanje in postopek naknadne izterjave

- 9 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) je 18. julija 2002 pripravil poročilo o preiskavi, ki jo je opravil v Latviji (v nadaljevanju: poročilo urada OLAF). V skladu s poročilom urada OLAF je danska carinska uprava februarja 2002 uradu OLAF sporočila, da dvomi o tem, da imajo lanene tkanine, uvožene iz Latvije, latvijsko preferencialno poreklo, kljub predložitvi potrdil o gibanju blaga, ki izkazujejo njihovo poreklo. V poročilu urada OLAF je bilo natančneje navedeno, da so urad OLAF in latvijski carinski organi po koncu preiskave ugotovili, da potrdila o gibanju blaga, ki so bila predložena za uvoz na Dansko, niso bila vpisana v evidence latvijskih carinskih organov. Prav tako je bilo

ugotovljeno, da je uradnik, čigar podpis je bil na navedenih potrdilih, podal pisno izjavo, v skladu s katero podpis na teh potrdilih ni njegov. Nazadnje, v poročilu urada OLAF je bilo navedeno, da preiskovanja glede odtisov žigov na zadevnih potrdilih še niso bila končana.

10 Evropska komisija je po izdanem poročilu urada OLAF državam članicam 11. septembra 2002 poslala obvestilo o medsebojni pomoči, s katerim je zahtevala, naj se opravi nadzor nad vsemi uvozi lanenih tkanin iz Latvije.

11 Nemški carinski organi so nato od latvijskih carinskih organov zahtevali, naj opravijo naknadno preverjanje glede spornih potrdil (v nadaljevanju: naknadno preverjanje). Latvijski carinski organi so 7. aprila, 2. maja in 7. maja 2003 na zahteve nemških carinskih organov odgovorili tako:

„[Sporna] potrdila niso bila vpisana v carinske evidence. Latvijska carina jih ni izdala, zaradi česar jih je treba šteti za neveljavna.“

12 Te odgovore je podpisal namestnik direktorja latvijskih carinskih organov, A. R., ki je bil nato kazensko obsojen in so bili zoper njega vodeni disciplinski postopki zaradi neizterjave davčnih dolgov od nekega latvijskega podjetja.

13 Ker so latvijski carinski organi izjavili, da sporna potrdila niso veljavna, so nemški carinski organi šteli, da se za uvoz lanenih tkanin iz Latvije, ki ga je opravila tožeča stranka, ne more več uporabiti preferencialna obravnava, in so s sklepom z dne 3. julija 2003 odločili, da začnejo postopek naknadne izterjave ustreznih uvoznih dajatev (v nadaljevanju: postopek naknadne izterjave). Nemški carinski organi so poleg tega sprožili kazenski postopek proti dvema izvršnima direktorjema tožeče stranke zaradi suma izogibanja plačila uvoznih dajatev. V zvezi z enim od njiju je bil postopek ustavljen, proti drugemu pa je potekal postopek pred Landgericht München (deželno sodišče v Münchnu, Nemčija).

14 Medtem so bile na pobudo urada OLAF v zvezi s potrdili o gibanju blaga, ki so bila predložena za uvoz na Dansko, pripravljene strokovne ocene, ki so se nanašale na primerjavo odtisov žigov in podpisov. Za pripravo teh strokovnih ocen je moral urad OLAF pridobiti primerjalno gradivo iz Latvije. V poročilih o zadevnih strokovnih ocenah je bilo ugotovljeno, da so bili nekateri odtisi žigov enaki odtisom avtentičnih žigov latvijskih carinskih organov, medtem ko je bilo glede drugih odtisov žigov zaradi pomanjkanja referenčnega materiala mogoče opraviti le splošno oceno podobe, na podlagi katere je bilo ugotovljeno, da so verjetno avtentični.

15 V zvezi s strokovno oceno, ki se je nanašala na podpise, je bilo v ustreznem poročilu o strokovni oceni ugotovljeno, da je bila določitev avtentičnosti podpisa na pregledanih potrdilih o gibanju blaga nekoliko težavna, ker je bilo treba primerjavo opraviti na podlagi kopij tega podpisa, ker ni bilo avtentičnega podpisa zadevnega uradnika, in sicer O., iz obdobja, v katerem so ti podpisi nastali, in ker je bila zanesljivost metode, v skladu s katero bi se za namene izvedbe strokovne ocene podpisi zahtevali naknadno, vprašljiva. Zato je bilo v poročilu o strokovni oceni navedeno, da je obstajala rahlo večja verjetnost, da je na pregledanih potrdilih podpis O.

16 Tožeča stranka je zaradi branjenja svojih interesov v postopkih, ki so potekali pred nemškimi kazenskimi in carinskimi organi, navezala stik z latvijskimi carinskimi organi in z uradom OLAF. V odgovor na zahtevi tožeče stranke so latvijski carinski organi v dopisu z dne 26. junija 2007 potrdili svoj odgovor z dne 7. maja 2003, ki so ga poslali nemškimi carinskimi organom in v skladu s katerim je treba sporna potrdila „šteti za neveljavna“, urad OLAF pa je tožečo stranko obvestil o stanju svojih preiskovanj.

17 Nazadnje, tožeča stranka je pri Komisiji vložila tudi prošnjo za dostop do korespondence med zadnjenavedeno in latvijskimi carinskimi organi. Ta prošnja je bila delno zavrnjena. Tožeča stranka ni vložila pravnega sredstva, s katerim bi to delno zavrnitev dostopa do zadevne korespondence izpodbijala.

- 18 S sklepom, ki ga je izdalo Landgericht München (deželno sodišče v Münchnu) 30. aprila 2009, se je končal kazenski postopek proti izvršnemu direktorju tožeče stranke. V skladu s tem sklepom navedenemu direktorju ni bilo mogoče brez vsakršnega dvoma očitati zavestnega izogibanja plačilu uvoznih dajatev. Natančneje, iz navedenega sklepa je bilo razvidno, da so bile nepravilnosti morda storjene znotraj latvijske carinske uprave. Landgericht München (deželno sodišče v Münchnu) je podvomilo tudi o namenu navedenega direktorja za goljufivo izogibanje plačilu uvoznih dajatev v korist družbe, ki jo je zastopal, torej tožeče stranke, ne glede na vprašanje, ali je bilo mogoče ugotoviti izpolnjenost objektivnih meril v zvezi z obveznostjo plačila teh dajatev ali ne.
- 19 Postopek naknadne izterjave je bil odstopljen Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu, Nemčija). V tem okviru je tožeča stranka zlasti trdila, da je treba njen dolg odpustiti v skladu s členom 239 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307, v nadaljevanju: CZS).
- 20 Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu) je z odločbo z dne 28. novembra 2012 ugotovilo, da je treba v bistvu resno „razmisliti“ o odpustu uvoznih dajatev, ki jih dolguje tožeča stranka, ker, prvič, obstajajo elementi, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da so uradniki latvijskih carinskih organov zavestno napačno izdali sporna potrdila, in drugič, ker Komisija ni opravila ustreznega nadzora glede tega, ali je Latvija spoštovala veljavni preferencialni režim. Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu) je ugotovilo tudi, da pri tožeči stranki nista podana goljufiv namen ali očitna malomarnost. Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu) je zato prekinilo postopek naknadne izterjave in nemškemu carinskemu organom naložilo, naj pri Komisiji vložijo zahtevek za odpust navedenih dajatev.

Postopek REM 05/2013

- 21 Potem ko je Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu) izdalo odločbo, je Bundesministerium der Finanzen (zvezno ministrstvo za finance, Nemčija) tožečo stranko pozvalo, naj poda svoje mnenje, in 3. septembra 2013 pri Komisiji vložilo zahtevek za odpust uvoznih dajatev na podlagi člena 239 CZS. Komisija je nato začela postopek REM 05/2013.
- 22 V okviru postopka REM 05/2013 je Komisija na podlagi člena 906a Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje CZS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 6, str. 3, v nadaljevanju: Izvedbena uredba) in pravice do izjave tožeči stranki z dopisom z dne 14. marca 2014 sporočila svoje ugovore in to, da namerava sprejeti sklep, ki zanjo ne bo ugoden, ter ji dala možnost, da poda pripombe. Tožeča stranka je podala pripombe glede sklepa, ki ga je Komisija nameravala sprejeti v zvezi z njo.
- 23 Komisija je 16. julija 2014 sprejela izpodbijani sklep.
- 24 Komisija je v točki 32 obrazložitve izpodbijanega sklepa pojasnila, da ne obstaja poseben primer v smislu člena 239 CZS, ki bi nastal zaradi neizpolnitve obveznosti latvijskih carinskih organov, saj ne more ugotoviti, ali so navedeni organi sodelovali pri izdaji spornih potrdil.
- 25 Komisija je tudi preizkusila, ali sama ni izpolnila obveznosti v okviru spremljanja pravilnega izvajanja pridružitvenega sporazuma. Komisija je v točkah od 36 do 41 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da njeno ravnanje ni povzročilo nastanka posebnega primera.
- 26 Komisija je v točkah od 42 do 44 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da tudi nemškemu carinskemu organom ni mogoče očitati neizpolnitve obveznosti v okviru postopka naknadne izterjave.

- 27 Komisija je v točki 45 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da odpust uvoznih dajatev ni upravičen, če ne obstaja poseben primer v smislu člena 239 CZS, in v točkah od 48 do 52 obrazložitve izpodbijanega sklepa dodala, da tožeča stranka ni izkazala potrebne skrbnosti.
- 28 Izpodbijani sklep je bil 4. septembra 2014 vročen tožeči stranki.

Postopek in predlogi strank

- 29 Tožeča stranka je 12. novembra 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 30 Komisija je 17. februarja 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila odgovor na tožbo.
- 31 V sodnem tajništvu Splošnega sodišča je bila 2. aprila 2015 vložena replika, 18. maja 2015 pa duplika.
- 32 Splošno sodišče (drugi senat) je 12. oktobra 2016 na predlog sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni del postopka, ter v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 89 Poslovnika Splošnega sodišča z dopisom z dne 19. oktobra istega leta Komisiji postavilo pisna vprašanja in jo pozvalo, naj nanje odgovori do 3. novembra 2016. Komisija je v določenem roku odgovorila na vprašanja Splošnega sodišča. Splošno sodišče je Komisijo zlasti pozvalo, naj poda pojasnila v zvezi s poročili, ki vsebujejo rezultate letnih preverjanj, ki jih mora opravljati na podlagi pridružitvenega sporazuma, in navede, v katerih prilogah, ki so bile predložene Splošnemu sodišču, so ta poročila vsebovana, ali pa naj predloži njihove kopije. Splošno sodišče je Komisijo poleg tega pozvalo, naj mu predloži Obvestilo COM(97) 402 z dne 23. julija 1997, na katero se tožeča stranka sklicuje v točki 106 tožbe. Nazadnje, Splošno sodišče je Komisijo vprašalo, ali je bila opravljena strokovna ocena v zvezi z odtisi žigov in podpisi na spornih potrdilih, in jo pozvalo, naj predloži rezultate te ocene, ali pa pojasni, zakaj taka strokovna ocena ni bila opravljena.
- 33 Stranki sta na obravnavi 6. decembra 2016 ustno podali navedbe in odgovorili na vprašanja, ki jih je postavilo Splošno sodišče.
- 34 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničen;
  - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 35 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne kot neutemeljeno;
  - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

- 36 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja en sam razlog, ki se nanaša na kršitev člena 239 CZS.

Izvajanje člena 239(1), druga alineja, CZS

- 37 Tožeča stranka trdi, da je Komisija storila napako pri presoji pogojev v zvezi z obstojem posebnega primera in okoliščinami, ki ne pomenijo goljufivega ravnanja ali očitne malomarnosti v smislu člena 905 Izvedbene uredbe v povezavi s členom 239 CZS.

- 38 Komisija trditve tožeče stranke izpodbija.
- 39 V uvodu je treba opozoriti, da je člen 905 Izvedbene uredbe – ki je določba, ki podrobneje razlaga in ureja pravilo iz člena 239 CZS, v skladu s katerim se uvozne dajatve lahko povrnejo ali odpustijo v primerih, ki izhajajo iz okoliščin, pri katerih ne gre niti za očitno malomarnost niti za goljufivo ravnanje udeleženega – splošna klavzula pravičnosti, namen katere je med drugim zajeti izjemne primere, ki sami po sebi ne spadajo v enega izmed primerov iz členov od 900 do 904 Izvedbene uredbe (sodba z dne 25. februarja 1999, *Trans-Ex-Import*, C-86/97, EU:C:1999:95, točka 18). Iz besedila člena 905 Izvedbene uredbe izhaja, da je povračilo uvoznih dajatev pogojeno z izpolnitvijo dveh kumulativnih pogojev, in sicer, prvič, z obstojem posebnega primera in, drugič, z neobstojem očitne malomarnosti in goljufivega ravnanja udeleženega (sodba z dne 12. februarja 2004, *Aslantrans/Komisija*, T-282/01, EU:T:2004:42, točka 53). Za zavrnitev povračila uvoznih dajatev zato zadošča, da eden od dveh pogojev ni izpolnjen (sodbi z dne 5. junija 1996, *Günzler Aluminium/Komisija*, T-75/95, EU:T:1996:74, točka 54, in z dne 12. februarja 2004, *Aslantrans/Komisija*, T-282/01, EU:T:2004:42, točka 53).
- 40 Za ugotovitev, ali okoliščine obravnavane zadeve pomenijo poseben primer, v katerem nista podana niti očitna malomarnost niti goljufivo ravnanje udeleženega v smislu člena 239 CZS, mora Komisija preučiti vsa upoštevana dejstva (glej v tem smislu sodbo z dne 15. maja 1986, *Oryzomyli Kavallas in Oryzomyli Agiou Konstantinou/Komisija*, 160/84, EU:C:1986:205, točka 16).
- 41 Ta obveznost v primeru, kakršen je ta iz obravnavane zadeve, v katerem se je zavezanec v utemeljitev zahtevka za povračilo ali odpust uvoznih dajatev skliceval na to, da latvijski in nemški carinski organi ter Komisija niso izpolnili nekaterih obveznosti v okviru izvajanja pridružitvenega sporazuma, pomeni, da mora Komisija pri preizkusu tega zahtevka presoditi vsa dejstva v zvezi s spornimi potrdili, s katerimi se je seznanila v okviru opravljanja naloge spremljanja in preverjanja pravnega izvajanja navedenega sporazuma (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2008, *C.A.S./Komisija*, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 90).
- 42 To ugotovitev poleg tega potrjuje člen 904(c) Izvedbene uredbe, ki določa, da se povračilo ali odpust uvoznih dajatev ne opravi, če se zahtevke za povračilo ali odpust utemljuje „izključno“ s predložitvijo dokumentov za odobritev preferencialne tarifne obravnave, za katere se naknadno izkaže, da so bili lažni, ponarejeni ali neveljavni za odobritev te preferencialne tarifne obravnave, kljub temu, da so bili predloženi v dobri veri. Drugače povedano, predložitev lažnih, ponarejenih ali neveljavnih potrdil sama zase še ne pomeni posebnega primera v smislu člena 239 CZS (sodba z dne 25. julija 2008, *C.A.S./Komisija*, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 91).
- 43 Nasprotno pa druge okoliščine, ki se navajajo v utemeljitev zahtevka za povračilo ali odpust uvoznih dajatev, kot so pomanjkljivo preverjanje pravnega izvajanja pridružitvenega sporazuma s strani Komisije, lahko pomenijo tak poseben primer (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2008, *C.A.S./Komisija*, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 92).
- 44 Vendar čeprav ima Komisija polje proste presoje v zvezi z uporabo člena 239 CZS, ne sme zanemariti svoje obveznosti, da dejansko pretehta interes Unije za to, da se v celoti spoštujejo določbe carinske ureditve, ki jo je Unija bodisi sprejela bodisi jo zavezuje, na eni strani in interes dobrovernega uvoznika za to, da mu ne bo nastala škoda, ki presega normalno poslovno tveganje, na drugi strani (sodba z dne 25. julija 2008, *C.A.S./Komisija*, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 93).
- 45 S tem tehtanjem je utemeljena sistematika člena 239 CZS, ki je splošna klavzula pravičnosti. Zato se Komisija pri preizkusu zahtevka za povračilo ali odpust uvoznih dajatev ne more veljavno omejiti na presojo ravnanja in vedenja uvoznika in izvoznika. Upoštevati mora zlasti tudi to, kako je na konkreten položaj iz obravnavane zadeve vplivalo njeno ravnanje v okviru njene obveznosti spremljanja in preverjanja (sodba z dne 25. julija 2008, *C.A.S./Komisija*, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 94).

46 Ker sta pogoja iz člena 239 CZS kumulativna, je treba najprej preučiti prvi pogoj, ki se nanaša na obstoj posebnega primera, nato pa po potrebi drugi pogoj, ki se nanaša na neobstoj goljufivega ravnanja ali očitne malomarnosti.

Pogoj, ki se nanaša na obstoj posebnega primera

47 Tožeča stranka je prvi del edinega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev pogoja v zvezi z obstojem posebnega primera, razdelila na več očitkov. Vendar Splošno sodišče meni, da je treba te očitke obravnavati skupaj.

48 V uvodu je treba opozoriti, da je bilo razsojeno, da je za ugotovitev obstoja neizpolnitev obveznosti s strani organov tretjih držav in Komisije, ki bi lahko pomenile posebne primere v smislu člena 239 CZS, potrebno, da se v vsakem konkretnem primeru preuči dejanska narava obveznosti, ki so tem organom oziroma Komisiji naložene z ureditvijo, ki se uporabi (glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2002, Hyper/Komisija, T-205/99, EU:T:2002:189, točka 117).

49 Glede tega je treba navesti, da so trditve tožeče stranke v podporo prvemu delu edinega tožbenega razloga v bistvu utemeljene s predpostavko, da so latvijski carinski organi dejansko izdali sporna potrdila. Različne neizpolnitve obveznosti, ki jih tožeča stranka očita latvijskim carinskim organom, naj bi pomenile pokazatelje, da je njena predpostavka utemeljena. Tako tožeča stranka trdi, da poseben primer, ki je podan v zvezi z njo, izhaja iz celote okoliščin obravnavane zadeve, zlasti tistih v zvezi s pomanjkljivostmi, ki jih pripisuje latvijskim carinskim organom.

50 Tožeča stranka tudi nemški carinski upravi očita, da je kršila svoje obveznosti, kot izhajajo iz dodatnih protokolov k pridružitvenemu sporazumu in Uredbe Sveta (ES) št. 515/97 z dne 13. marca 1997 o medsebojni pomoči med upravnimi organi držav članic in o sodelovanju med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 8, str. 217). Kar natančneje zadeva vsebino dopisov z dne 7. aprila in 7. maja 2003 ter poročil nemškega carinskega preiskovalnega urada, nemškimi carinskimi organom očita, da so sporna potrdila zlahka opredelili kot „lažna“. Meni, da nemški carinski organi niso razjasnili dejanskega stanja, bodisi neposredno pri latvijski carinski upravi bodisi s posredovanjem urada OLAF.

51 Glede na te okoliščine tožeča stranka trdi, da je Komisija storila očitno napako pri presoji, ker je ugotovila, da v obravnavani zadevi ni podan poseben primer. Tožeča stranka prav tako v bistvu trdi, da je Komisija kršila obveznost spremljanja v smislu pridružitvenega sporazuma in da bi morala na podlagi nekaterih določb tega sporazuma sprejeti ukrepe za razjasnitev dejanskega stanja obravnavane zadeve.

52 Tožeča stranka se sklicuje zlasti na te pokazatelje in trditve.

53 Prvič, tožeča stranka trdi, da se odtisi žigov na spornih potrdilih „očitno ujemajo“ z odtisi žigov, ki jih uporabljajo latvijski carinski organi. Poleg tega naj bi strokovne ocene, ki so bile opravljene v zvezi s potrdili o gibanju blaga, predloženimi za uvoz na Dansko, dokazovale, da je bilo vsaj verjetno, da so bili odtisi žigov in podpisi na njih avtentični.

54 Drugič, tožeča stranka v bistvu trdi, da so odgovori, ki so jih poslali latvijski carinski organi v okviru naknadnega preverjanja, napačni in dvomni. Tožeča stranka glede tega trdi, da dejstvo, da so latvijski carinski organi navedli, da so bila sporna potrdila „neveljavna“, dokazuje, da so navedeni organi sodelovali pri izdaji teh potrdil. Tožeči stranki se zdi protislovno, da so se latvijski carinski organi izrekli glede veljavnosti spornih potrdil, hkrati pa so trdili, da navedenih potrdil v njihovih knjigah ni. Poleg tega, tudi če spornih potrdil v evidencah latvijskih carinskih organov ne bi bilo, naj to še ne bi

dokazovalo, da so bila lažna. Tožeča stranka namreč trdi, da latvijskim carinskim organom ni bilo treba voditi evidenc. Tožeča stranka trdi še, da v odgovorih latvijskih carinskih organov te evidence niso bile opredeljene.

- 55 Tretjič, dejstvo, da je odgovore latvijskih carinskih organov podpisal namestnik direktorja latvijskih carinskih organov, A. R., ki je bil nato kazensko obsojen za ravnanja, ki jih je storil v okviru svojega položaja, naj bi omajalo dokazno vrednost teh odgovorov. Tožeča stranka se glede tega sklicuje na novinarske članke, iz katerih je razvidno, da sta bila A. R. in še neka druga oseba na visokem položaju v latvijskih carinskih organih kazensko obsojena za nezakonita ravnanja, ki sta jih storila v okviru svojega položaja.
- 56 Tožeča stranka tudi poudarja, da je v upoštevnem obdobju znotraj latvijske carinske uprave vladala korupcija. Glede tega se sklicuje na več poročil Komisije, v katerih je omenjeno stanje korupcije v Latviji (v nadaljevanju: poročila Komisije).
- 57 Četrto, tožeča stranka trdi, da dejanskega stanja ni več mogoče razjasniti. Trdi, da latvijski carinski organi niso odgovorili na zahteve urada OLAF za predložitev listin ali pa so to storili po izteku rokov, kar naj bi izhajalo iz izmenjave dopisov med njimi. Po mnenju tožeče stranke so latvijski carinski organi zavestno uničili odtise žigov, da bi zakrili dokaze, ki jih vpletajo v izdajo spornih potrdil.
- 58 Tožeča stranka prav tako meni, da to, da latvijski carinski organi ali latvijsko državno tožilstvo niso uvedli preiskave, dokazuje, da so bili latvijski carinski organi vpleteni v izdajo spornih potrdil.
- 59 Komisija trditve tožeče stranke izpodbija. V bistvu meni, da pokazatelji, ki jih navaja tožeča stranka, ne dokazujejo, da so latvijski carinski organi sodelovali pri izdaji spornih potrdil. Poleg tega meni, da je izpolnila obveznosti spremljanja in preverjanja pravnega izvajanja pridružitvenega sporazuma. Trdi, da v nasprotju s tem, kar navaja tožeča stranka, na podlagi pridružitvenega sporazuma ni mogla sprejeti ukrepov v zvezi z latvijsko carinsko upravo, ki bi vključevali spremljanje s strani zanesljivih carinskih agentov ali uvedbo centraliziranega sistema izdajanja potrdil o poreklu in organizacijo posebnih obiskov za zagotovitev pravnega izvajanja pridružitvenega sporazuma.
- 60 Komisija ne prereka tega, da se odtisi žigov na spornih potrdilih „ujemajo“ z žigi, ki jih uporabljajo latvijski carinski organi. Vendar Komisija poudarja, da strokovne ocene odtisov žigov in podpisov na potrdilih, predloženih za uvoz na Dansko, niso bile opravljene v zvezi s spornimi potrdili in v okviru teh ocen niso bile podane dokončne ugotovitve, ampak je bilo samo navedeno, da gre verjetno za avtentične odtise žigov in podpise. Na podlagi podobnosti med odtisi žigov in rezultati strokovnih ocen naj ne bi bilo mogoče podati dokončne ugotovitve glede tega, ali so sporna potrdila avtentična ali lažna.
- 61 Glede odgovorov, ki so jih podali latvijski carinski organi v okviru naknadnega preverjanja, Komisija meni, da so ti jasni in nedvoumni.
- 62 Komisija v zvezi s kazensko obsodbo namestnika direktorja latvijskih carinskih organov, A. R., poudarja, da ta ni povezana z izdajo spornih potrdil. Na podlagi te okoliščine naj zato ne bi bilo mogoče sklepati, da so latvijski carinski organi izdali sporna potrdila ali sodelovali pri njihovi izdaji. Komisija poleg tega poudarja, da je bilo v odgovorih, ki so jih latvijski carinski organi poslali pozneje in ki jih je podpisal drug carinski uslužbenec (glej točko 16 zgoraj), potrjeno to, kar je bilo zapisano v dopisih A. R.
- 63 V zvezi s poročili Komisije, v katerih je omenjena prisotnost korupcije znotraj latvijskih carinskih organov, Komisija meni, da na podlagi tega ni mogoče domnevati, da so sporna potrdila izdali latvijski carinski organi. Poleg tega naj korupcija, ki je omenjena v navedenih poročilih, nikakor ne bi bila povezana s preferencialno tarifno obravnavo.

- 64 Komisija nazadnje trdi, da so v nasprotju s trditvami tožeče stranke latvijski carinski organi dobro sodelovali z uradom OLAF in z nemškimi carinskimi organi. V okviru naknadnega preverjanja in preiskave, ki jo je vodil urad OLAF v Latviji, naj bi namreč odgovorili na zahteve nemških carinskih organov in Komisije. Dopisi, na katere se sklicuje tožeča stranka, naj bi dokazovali, da so latvijski carinski organi na vprašanja odgovorili v razumnem roku. Komisija navaja, da so sicer latvijski carinski organi pojasnili, da ne morejo poslati odtisov avtentičnih žigov, vendar naj nič ne bi nakazovalo na to, da so s tem želeli prikriti nezakonito ravnanje.
- 65 Glede na te preudarke Komisija v bistvu trdi, da so latvijski carinski organi spoštovali pridružitveni sporazum ter so uradu OLAF in nemškemu carinskemu organom v roku poslali zadovoljive odgovore. Tako naj Komisija ne bi imela razloga za bolj poglobljeno preiskavo v zvezi s spornimi potrdili. Trdi tudi, da je izpolnila svojo obveznost spremljanja v zvezi s pravilno uporabo pridružitvenega sporazuma, in opozarja, da pravila glede porekla izdelkov temeljijo na vzajemnem zaupanju med organi držav članic uvoza in organi države izvoza.
- 66 Komisija prav tako trdi, da so tudi nemški carinski organi izpolnili svoje obveznosti. Zavezovali naj bi jih namreč odgovori, ki so jih podali latvijski carinski organi v okviru naknadnega preverjanja. Prav tako naj bi bilo iz dopisa, ki so ga poslali nemški carinski organi v odgovor na zahtevek tožeče stranke, razvidno, da so razjasnili dejansko stanje.
- 67 Opozoriti je treba, da se mora Komisija kot varuhinja Pogodbe in sporazumov, ki so sklenjeni na njeni podlagi, prepričati, da tretja država pravilno izvaja obveznosti, ki jih je prevzela na podlagi sporazuma, sklenjenega z Unijo, in sicer z uporabo sredstev, ki so določena s sporazumom, ali s sklepi, sprejetimi na njegovi podlagi (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 95).
- 68 Ta obveznost izhaja tudi iz pridružitvenega sporazuma in iz protokolov, povezanih z njim. Člen 110 pridružitvenega sporazuma določa, da je pridružitveni svet, ki ga sestavljajo člani Komisije in Sveta Evropske unije ter člani, ki jih imenuje latvijska vlada, zadolžen za spremljanje izvajanja tega sporazuma. Iz člena 113 pridružitvenega sporazuma izhaja, da lahko vsaka od pogodbenic pridružitvenemu svetu predloži vsak spor v zvezi z uporabo ali razlago tega sporazuma. Poleg tega iz člena 14, naslovljenega „Izvajanje“, ki je v Protokolu št. 5 k pridružitvenemu sporazumu, ki se nanaša na medsebojno pomoč med upravnimi organi v carinskih zadevah, izhaja:
- „Izvajanje tega protokola se zaupa osrednjim carinskim organom Latvije na eni strani ter pristojnim službam Komisije [...] in, kjer je to primerno, carinskim organom držav članic Evropske unije na drugi strani. Odločajo o vseh praktičnih ukrepih in dogovorih, potrebnih za njegovo uporabo ob upoštevanju veljavnih pravil na področju varstva podatkov. Pridružitvenemu svetu lahko priporočijo spremembe tega protokola, za katere menijo, da bi morale biti opravljene.“
- 69 Navesti je treba tudi, da ima Komisija v okviru obveznosti spremljanja in preverjanja pravnega izvajanja pridružitvenega sporazuma nekatera pooblastila.
- 70 Komisija lahko tako v skladu z določbami člena 3(1) Protokola št. 5 k pridružitvenemu sporazumu od latvijskih carinskih organov zahteva vse podatke, na podlagi katerih se lahko prepriča o pravilnem izvajanju carinske zakonodaje (glej po analogiji sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 100).
- 71 Komisija lahko v skladu z določbami člena 3(3)(a) Protokola št. 5 k pridružitvenemu sporazumu od latvijskih carinskih organov tudi zahteva, da sprejmejo potrebne ukrepe za izvajanje nadzora v zvezi s fizičnimi ali pravnimi osebami, za katere se utemeljeno domneva, da kršijo ali so kršile carinsko zakonodajo (glej po analogiji sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 101).

- 72 Poleg tega lahko v skladu s členom 7(3) in (4) Protokola št. 5 k pridružitvenemu sporazumu pooblaščenimi uradniki Komisije v prostorih latvijskih carinskih organov zbirajo informacije v zvezi z ravnanji, ki so v nasprotju s carinsko zakonodajo, in so lahko prisotni pri preiskavah, ki se izvajajo na latvijskem ozemlju, s soglasjem teh organov in v skladu s pogoji, ki jih ti določijo (glej po analogiji sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 102).
- 73 Poleg tega enako velja za člen 31(2) Protokola št. 3 k pridružitvenemu sporazumu, kakor je bil spremenjen s Sklepom št. 4/98 Pridružitvenega sveta o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Latvijo na drugi strani z dne 2. decembra 1998 o sprejetju sprememb Protokola št. 3 k pridružitvenemu sporazumu, vključenih v Sklep mešane komisije št. 1/97, sprejet na podlagi Sporazuma o prosti trgovini in zadevah v zvezi s trgovino med Evropsko skupnostjo, Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Evropsko skupnostjo za premog in jeklo na eni strani ter Republiko Latvijo na drugi strani (UL 1999, L 6, str. 10, v nadaljevanju: Sklep št. 4/98), v skladu s katerim „si zaradi zagotavljanja pravilne uporabe tega protokola [Unija] in Latvija prek pristojnih carinskih organov medsebojno pomagata pri preverjanju pristnosti potrdil EUR.1 ali izjav na računu ter pravilnosti podatkov v navedenih dokumentih“ (glej po analogiji sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 103).
- 74 Zato mora Komisija v celoti uporabiti pooblastila, ki ji pripadajo na podlagi določb pridružitvenega sporazuma ter protokolov in sklepov, sprejetih za njegovo izvajanje, da ne bi prišlo do neizpolnitve njenih obveznosti spremljanja in preverjanja pravilnega izvajanja navedenega sporazuma (glej po analogiji sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 104).
- 75 Ta uporaba je še toliko bolj potrebna v obravnavani zadevi, v kateri obstajajo pokazatelji možne vpletenosti latvijskih carinskih organov v izdajo spornih potrdil, in sicer:
- po preiskavi, ki jo je izvedel urad OLAF in se je nanašala na uvoz lanenih tkanin na Dansko, je bilo začeto naknadno preverjanje glede spornih potrdil;
  - v poročilu, ki ga je pripravil urad OLAF, je bil omenjen zelo kratek tranzit lanenih tkanin v latvijskem carinskem skladišču, da bi se prikrilo poreklo zadevnega blaga;
  - strokovne ocene odtisov žigov in podpisov na spornih potrdilih, ki so bila uporabljena za uvoz na Dansko, opravljene po tem, ko je urad OLAF izdal poročilo, kažejo, da gre verjetno za avtentične odtise žigov in podpise;
  - odtisi žigov na spornih potrdilih so zelo podobni odtisom avtentičnih žigov latvijskih carinskih organov;
  - namestnik direktorja latvijskih carinskih organov, A. R., ki je podpisal sporna potrdila in dopise v okviru naknadnega preverjanja, je bil obsojen za nezakonito ravnanje v okviru izvrševanja svoje funkcije;
  - latvijski carinski organi niso uspeli predložiti odtisov originalnih žigov, ki jih uporabljajo zadevni carinski uradi, in sicer carinska urada v Jelgavi in Bauski;
  - v poročilih Komisije je navedeno, da je bila prisotna korupcija zlasti znotraj latvijskih carinskih organov;
  - uvoz lanenih tkanin iz Latvije se je povečal in je presegal proizvodne zmogljivosti te države.
- 76 Ob upoštevanju teh pokazateljev namreč na podlagi odgovorov latvijskih carinskih organov ni bilo mogoče ugotoviti, ali so sporna potrdila avtentična ali lažna. Res je sicer, kot trdi Komisija, da na podlagi pokazateljev, ki jih navaja tožeča stranka, ni mogoče ugotoviti, da so latvijski carinski organi

sodelovali pri izdaji spornih potrdil. Vendar je treba ob upoštevanju vseh pokazateljev, ki so navedeni zgoraj v točki 75, šteti, da bi morala Komisija uporabiti svoja pooblastila za namene pravnega izvajanja pridružitvenega sporazuma in opraviti bolj poglobljeno preverjanje od tistega, ki ga je opravila v obravnavani zadevi.

- 77 Zato bi morala Komisija za razjasnitev dejanskega stanja zahtevati pojasnila v zvezi s preiskavami, ki so jih vodili latvijski carinski organi.
- 78 Prvič, Komisija bi morala vprašati, katerim dokumentom ustrezajo številke na spornih potrdilih, ali so podpisi na spornih potrdilih podpisi oseb, ki delajo za latvijske carinske organe, in če je tako, ali so te osebe zares podpisale sporna potrdila.
- 79 Drugič, iz dopisov, ki so si jih izmenjali urad OLAF in latvijski carinski organi, je razvidno, da zadnjenavedeni niso mogli predložiti odtisov avtentičnih žigov v zvezi s spornimi potrdili, ker so jih uničili.
- 80 Vendar je treba navesti, da čeprav latvijskim carinskim organom teh žigov ni bilo treba hraniti, ravno posredovanje primerkov odtisov žigov in podpisov, ki se uporabljajo v zadevnih carinskih uradih, omogoča učinkovit nadzor glede spoštovanja carinskih pravil v zvezi tarifnimi preferenciali (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 117).
- 81 Zaradi obveznosti Komisije, da skrbi za pravilno izvajanje sporazuma o pridružitvi, mora ta – in z njenim posredovanjem tudi carinski organi držav članic – vedno razpolagati z vsemi elementi, ki ji omogočajo učinkovit nadzor, pri čemer so primerki žigov in podpisov nedvomno takšni elementi (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2008, C.A.S./Komisija, C-204/07 P, EU:C:2008:446, točka 118).
- 82 V obravnavani zadevi pa Komisija ni prejela zahtevanih odtisov žigov v okviru naknadnega preverjanja, prav tako pa ni niti zahtevala niti preučila podpisov na spornih potrdilih.
- 83 Tretjič, navesti je treba, da iz spisa ni razvidno, ali so latvijski carinski organi opravili preglede pri izvoznikih. Glede tega je treba opozoriti, da iz člena 32(3) Protokola št. 3 k pridružitvenemu sporazumu, kakor je bil spremenjen s Sklepom št. 4/98, izhaja, da imajo carinski organi države izvoza „pravico zahtevati vsa dokazila in opraviti vse preglede izvoznikovih poslovnih knjig ali kateri koli drug pregled, ki se jim zdi ustrezen“. Zato bi morala Komisija, zlasti če preučitev odtisov žigov in podpisov ni bila mogoča, vprašati latvijske carinske organe, ali so bili ti pregledi opravljeni, in če niso bili, zakaj.
- 84 Člen 32(3) Protokola št. 3 k pridružitvenemu sporazumu, ki se nanaša na opredelitev pojma „izdelki s poreklom“ in na metode upravnega sodelovanja, sicer za državo izvoza res ne določa podrobno, kako mora izvesti naknadno preverjanje glede potrdil o gibanju. Vendar se v tej določbi predpostavlja, da bi se morala Komisija glede na finančne posledice za uvoznika in okoliščine obravnavane zadeve prepričati, da se to preverjanje opravi zanesljivo in skrbno, še toliko bolj, ker je bilo v točki 4 poročila urada OLAF z naslovom „Sklepne ugotovitve“ navedeno:

„V tej zadevi se je še enkrat pokazalo, da se je v okviru zapletenih goljufij smiselneje in učinkoviteje ne zanesti zgolj na veljavne upravne postopke (kot je v obravnavani zadevi postopek naknadnega preverjanja), ampak poskusiti razjasniti vse vidike zadeve na kraju samem in ob tesnem sodelovanju s pristojnimi organi zadevne tretje države. S takšnim ukrepanjem se zlasti doseže, da različne države spoznajo, kako je treba ustrezno ukrepati v okviru takšnih preiskav, ter se seznanijo z informacijami in dokumenti, ki so potrebni za razjasnitev in preganjanje kršitev v Skupnosti, tako da lahko bolje ocenijo potrebe držav članic v podobnih primerih in posledično vodijo svojo preiskavo.“

- 85 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da Komisija ni izpolnila obveznosti spremljanja in preverjanja pravilnega izvajanja pridružitvenega sporazuma. Če bi Komisija v celoti uporabila pooblastila, ki jih je imela v okviru pridružitvenega sporazuma, za namene pravilnega izvajanja navedenega sporazuma, bi bilo mogoče z večjo gotovostjo ugotoviti, ali so sporna potrdila avtentična ali lažna.
- 86 Sodišče je sicer res že razsodilo, da sistem upravnega sodelovanja, uveden s protokolom, v katerem so kot priloga k sporazumu, sklenjenem med Unijo in tretjo državo, določena pravila, ki se nanašajo na poreklo izdelkov, temelji na medsebojnem zaupanju med organi držav članic uvoznic in držav izvoznic (glej sodbo z dne 15. decembra 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 87 Vendar bi morala Komisija glede na okoliščine obravnavane zadeve (glej točko 75 zgoraj) uporabiti svoja pooblastila za namene pravilnega izvajanja pridružitvenega sporazuma kljub odgovorom, ki so jih podali latvijski carinski organi v okviru naknadnega preverjanja. Komisija je namreč razpolagala z informacijami, na podlagi katerih so se porajala pomembna vprašanja glede izvora spornih potrdil.
- 88 Komisija se ob neobstoju odgovorov na ta vprašanja ni mogla veljavno izreči glede položaja iz obravnavane zadeve. Tako so bili odgovori, ki so jih podali latvijski carinski organi v okviru naknadnega preverjanja, zgolj kratke navedbe, iz katerih Komisija ni mogla izpeljati ugotovitev glede vpletenosti uslužbencev latvijskih carinskih organov v izdajo spornih potrdil. To velja tudi za potrditev odgovora, ki so ga latvijski carinski organi poslali tožeči stranki (glej točko 16 zgoraj), glede katere je iz spisa razvidno, da pred njo ni bil zares ponovno preučen spis, ki so ga latvijski carinski organi odprli v zvezi s spornimi potrdili. Iz navedenega odgovora namreč izhaja, da je bil navedeni spis že poslan uradu OLAF.
- 89 Glede tega je treba zlasti opozoriti, da bi Komisija lahko opravila strokovne ocene glede odtisov žigov in podpisov na spornih potrdilih ter po potrebi zahtevala pojasnila glede načina, na katerega je bilo opravljeno naknadno preverjanje, da bi ugotovila, ali ima na voljo dovolj informacij za sprejetje odločitve v zvezi s položajem obravnavane zadeve ali pa mora svoje poizvedbe poglobiti.
- 90 Komisija je torej v točki 37 izpodbijanega sklepa napačno ugotovila, da ima na voljo dovolj informacij za oceno položaja.
- 91 Prav tako je Komisija v točki 38 obrazložitve izpodbijanega sklepa napačno ugotovila, da „[je] spoštovala vse splošne obveznosti spremljanja, ki jih ima na podlagi pridružitvenega sporazuma, tako da je opravljala letna preverjanja, katerih rezultati so bili objavljeni v poročilih Komisije“. V obravnavani zadevi bi namreč morala sprejeti konkretne ukrepe.
- 92 Glede tega je treba zavrniti trditve Komisije, da so bili za preiskavo v zvezi s spornimi potrdili odgovorni nemški carinski organi in da se ti organi niso obrnili na urad OLAF. Iz spisa namreč izhaja, da je bila Komisija obveščena o preiskavi, ki so jo vodili nemški carinski organi, in bi tako lahko od njih zahtevala, naj opravijo dodatne poizvedbe, ali pa jih opravila sama, da bi se prepričala, da ima spis, ki vsebuje dovolj informacij za izvedbo ocene posebnega primera tožeče stranke v smislu člena 239 CZS.
- 93 To, da nacionalni carinski organi, ki so vodili preiskave, niso sprejeli nekaterih preiskovalnih ukrepov, nikakor ne pomeni, da je lahko Komisija ob neobstoju teh ukrepov sklenila, da pri tožeči stranki ni bil podan poseben primer v smislu člena 239 CZS.
- 94 Glede na navedeno je treba prvi del edinega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev pogoja v zvezi z obstojem posebnega primera, sprejeti.
- 95 Ker sta pogoja iz člena 239 CZS kumulativna, je treba zdaj preizkusiti drugi pogoj, ki se nanaša na neobstoj goljufivega ravnanja in očitne malomarnosti tožeče stranke.

Pogoj, ki se nanaša na neobstoj goljufivega ravnanja ali očitne malomarnosti uvoznika

- 96 Tožeča stranka trdi, da je pogodbe z latvijskima izvoznikoma sklenila v skladu z običajnimi poslovnimi praksami in da je sporni uvoz opravila temu ustrezno. Poudarja, da dokazno breme glede očitne malomarnosti nosi Komisija.
- 97 Tožeča stranka trdi tudi, da ni imela nobenih izkušenj z uvažanjem iz držav, za katere se uporablja preferencialni režim. Vendar navaja, da ni nikoli trdila, da so bile določbe pridružitvenega sporazuma skupaj s protokoli in prilogami zapletene in njej nerazumljive. Opozarja, da ni imela nobene pravice do vpogleda v to, kako so latvijski pristojni carinski organi konkretno izvajali pridružitveni sporazum v vsakodnevni praksi. Poleg tega naj ne bi vedela, ali in kako je Komisija v skladu s svojimi obveznostmi nadzirala pravilno izvajanje pridružitvenega sporazuma v Latviji. Tožeča stranka trdi, da za resne neizpolnitve obveznosti in opustitve pristojnih organov, ki so bile ugotovljene naknadno, ni vedela in ni imela vpliva nanje ter da jo je odločba o odmeri carinskih dajatev presenetila.
- 98 Tožeča stranka meni, da je izkazala potrebno skrbnost. Trdi, da ni imela niti najmanjšega dvoma glede zakonitosti izvoza iz Latvije, ki je bil opravljen na podlagi preferencialnega režima, ter da sta se zato kazenski preiskavi, ki sta potekali zoper dva od njenih poslovođij zaradi ponarejanja listin in davčne utaje, izkazali za neutemeljeni. Tožeča stranka v repliki zlasti trdi, da navedba „poreklo iz Rusije“ („origin of Russia“) v dopisu v zvezi z lanenimi tkaninami, ki so bile uvožene na podlagi spornih potrdil, ne dokazuje njene očitne malomarnosti. Komisija naj bi namreč to navedbo omenila zunaj konteksta. Dobavnice za zadevno blago naj ne bi dopuščale nobenega dvoma glede njegovega latvijskega porekla. Pri navedbi „poreklo iz Rusije“ v dopisu naj bi šlo za napako, ki jo je storil eden od zaposlenih tožeče stranke. Poleg tega je bila ta navedba, kot trdi tožeča stranka, v gospodarskem prometu običajen način za opredelitev posebne kakovosti lanenih tkanin.
- 99 Komisija navaja, da je tožeča stranka vedela, da so imele lanene tkanine, ki jih je uvažala, rusko poreklo, ne pa latvijskega. To naj bi izhajalo iz sklepa, ki ga je izdalo Landgericht München (deželno sodišče v Münchnu) 30. aprila 2009 v kazenskem postopku proti izvršnemu direktorju tožeče stranke. Tožeči stranki naj bi bilo tako mogoče pripisati očitno malomarnost. Komisija naj se ne bi mogla izreči glede tega, ali je pojasnilo v zvezi z navedbo „poreklo iz Rusije“, ki ga je podala tožeča stranka, resnično. Komisija vsekakor meni, da tožeča stranka ni izkazala potrebne skrbnosti, saj so obstajali pokazatelji, na podlagi katerih bi lahko posumila, da zadevno blago ni imelo latvijskega porekla, in da kljub temu ni preverila porekla blaga, ampak ga je še naprej uvažala, pri čemer je zahtevala oprostitev carin na podlagi preferencialnega režima.
- 100 Splošno sodišče mora opozoriti, da če carinski organi ugotovijo, da ni mogoče dokazati, da je gospodarski subjekt ravnal goljufivo ali očitno malomarno, mora Komisija, če se namerava oddaljiti od stališča nacionalnih organov, na podlagi upoštevnega dejanskega stanja dokazati obstoj očitno malomarnega ravnanja navedenega subjekta (glej sodbo z dne 19. marca 2013, Firma Van Parys/Komisija, T-324/10, EU:T:2013:136, točka 86 in navedena sodna praksa). V obravnavani zadevi so nemški carinski organi zavrnil zahtevek za odpust uvoznih dajatev, ki ga je vložila tožeča stranka, pri čemer so se oprli zgolj na pogoj v zvezi s posebnim primerom. Zoper to odločbo je bila nato vložena tožba pri Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu), ki je ugotovilo, da je tožeča stranka izpolnila obveznost skrbnega ravnanja (glej točko 20 zgoraj). Zato na podlagi zgoraj navedene sodne prakse dokazno breme nosi Komisija.
- 101 Komisija mora za namene preizkusa pogojev iz člena 239 CZS v povezavi s členom 905(3) Izvedbene uredbe, kot je bilo opozorjeno zgoraj v točki 40, analizirati vse upoštevne elemente, tudi tiste, ki so povezani z ravnanjem zadevnega subjekta, zlasti njegove strokovne izkušnje, njegovo dobrovernost in skrbnost, ki jo je izkazal.

- 102 Glede tega je treba opozoriti na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero je treba pri presoji, ali je podana očitna malomarnost v smislu člena 239 CZS, upoštevati predvsem kompleksnost predpisov, katerih neizvajanje je privedlo do nastanka carinskega dolga, strokovne izkušnje in skrbnost zadevnega subjekta (glej sodbo z dne 27. septembra 2005, Common Market Fertilizers/Komisija, T-134/03 in T-135/03, EU:T:2005:339, točka 135 in navedena sodna praksa).
- 103 Ob upoštevanju teh načel je treba preučiti elemente, ki jih je Komisija upoštevala pri analizi v zvezi z drugim pogojem iz člena 239 CZS.
- 104 Iz izpodbijanega sklepa izhaja, da po mnenju Komisije tožeča stranka ni izpolnila obveznosti skrbnega ravnanja, ker je zadevno blago uvozila, čeprav je morala vedeti, da ni imelo latvijskega porekla, ampak drugo. V izpodbijanem sklepu je omenjen tudi sestanek skupine strokovnjakov, ki je potekal 8. maja 2014 znotraj oddelka odbora CZS „Carinski dolg in jamstva“ v skladu s členom 907 Izvedbene uredbe, med katerim se je razpravljalo o primeru tožeče stranke (v nadaljevanju: sestanek skupine strokovnjakov). Iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je Latvija navedla, da ni izdala spornih potrdil in da obstajajo „trdni“ dokazi za to, da zadevno blago ni imelo latvijskega porekla. Glede tega naj bi latvijski carinski organi med sestankom skupine strokovnjakov navedli, da je prevoz lanenih tkanin potekal v več fazah zgolj z namenom, da bi se prikrilo dejansko poreklo blaga in da bi se uporabili prevozniki dokumenti, ki so bili izdani v Latviji, da bi se tako na goljufiv način potrdilo, da ima blago latvijsko poreklo.
- 105 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da Komisija nikakor ni analizirala ravnanja tožeče stranke. Iz izpodbijanega sklepa namreč ni razvidno, da bi bilo dokazano, da je tožeča stranka morala vedeti, da blago, ki ga je uvozila, ni imelo latvijskega porekla. To je poleg tega primarno vprašanje, ki se postavlja v obravnavani zadevi, ker tožeča stranka navaja, da ni vedela, da zadevno blago ni imelo latvijskega porekla, ampak drugo. Dejstvo, da je želela biti upravičena do preferencialne obravnave, ne dokazuje, da je ravnala očitno malomarno.
- 106 Izjava latvijskih carinskih organov na sestanku skupine strokovnjakov prav tako ne dokazuje, da je tožeča stranka ravnala očitno malomarno. Navesti je namreč treba, da je navedeni sestanek potekal 8. maja 2014, torej več kot dvanajst let po koncu upoštevnega obdobja, zaradi česar je mogoče podvomiti o tem, da so bile v obravnavani zadevi okoliščine uvoza v upoštevnem obdobju in zlasti okoliščine uvoza tožeče stranke konkretno preučene.
- 107 Poleg tega dejstvo, da – kot naj bi navedli latvijski carinski organi na sestanku skupine strokovnjakov – je bilo zadevno blago v carinskem skladišču v Latviji, ni upošteveno, ker je bilo to omenjeno zgolj v poročilu urada OLAF, torej po upoštevnem obdobju. To dejstvo – ob predpostavki, da je dokazano – prav tako dokazuje zgolj nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče pripisati tako latvijskim carinskim organom kot tožeči stranki ali drugim zadevnim subjektom.
- 108 Poleg tega Komisija ni predložila nobenega elementa, s katerim bi bilo mogoče podpreti ali preveriti izjavo latvijskih carinskih organov na sestanku skupine strokovnjakov. Navesti je treba tudi, da je enaka izjava vsebovana v dopisu z dne 14. marca 2014, v katerem je Komisija tožečo stranko obvestila, da namerava sprejeti zanj neugodno odločbo (glej točko 22 zgoraj). Vendar Komisija v tem dopisu kot vir ne navaja latvijskih carinskih organov, ampak sklep, ki ga je izdalo Finanzgericht München (finančno sodišče v Münchnu) 30. aprila 2009 in ki vsebuje napotitev na poročilo urada OLAF.
- 109 Komisija zato v izpodbijanem sklepu ni dokazala, da je iz ravnanja tožeče stranke razvidno, da ni ravnala dovolj skrbno.
- 110 V zvezi s trditvijo, s katero se brani Komisija, da je bila tožeča stranka očitno malomarna, ker je eden od njenih zaposlenih v enem od dopisov omenil „poreklo iz Rusije“, je treba ugotoviti, da gre pri tej trditvi za poskus naknadne obrazložitve izpodbijanega sklepa in zato pred Splošnim sodiščem ni dopustna. V skladu z ustaljeno sodno prakso je namreč treba obrazložitev načeloma sporočiti zadevni

osebi hkrati z aktom, ki posega v njen položaj, neobstoja obrazložitve pa ni mogoče popraviti s tem, da se zadevna oseba z razlogi za akt seznanja med postopkom pred sodiščem Unije (sodbe z dne 26. novembra 1981, Michel/Parlament, 195/80, EU:C:1981:284, točka 22; z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 463, in z dne 12. decembra 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Svet, T-228/02, EU:T:2006:384, točka 139).

- 111 Zgolj s to okoliščino tudi nikakor ni mogoče dokazati očitne malomarnosti tožeče stranke.
- 112 Ker Komisija ni dokazala, kot to zahteva sodna praksa, na katero je opozorjeno v točkah 100 in 102 zgoraj, da tožeča stranka ni ravnala skrbno in da je torej pri njej podana očitna malomarnost, je treba drugi del edinega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev pogoja v zvezi z neobstojem očitne malomarnosti na strani uvoznika, prav tako sprejeti.
- 113 Glede na vse zgoraj navedeno je treba tožbi tožeče stranke ugoditi in posledično razglasiti ničnost izpodbijanega sklepa.

Stroški

- 114 V skladu s členom 134(1) Poslovnika Splošnega sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspehi stranki.
- 115 Ker Komisija ni uspela, se ji v skladu s predlogi tožeče stranke naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat)

razsodilo:

- 1. Sklep Komisije C(2014) 4908 final z dne 16. julija 2014 o zavrnitvi zahtevka družbe Combaro SA za odpust uvoznih dajatev v znesku 461.415,12 EUR se razglasi za ničen.**
- 2. Evropska komisija nosi svoje stroške in plača stroške, ki jih je priglasila družba Combaro.**

Prek

Schalin

Costeira

Razglašeno na obravnavi v Luxembourg, 19. julija 2017.

Podpisi